

สมาคมการค้าปุ๋ยและธุรกิจการเกษตรไทย

THAI FERTILIZER AND AGRICULTURAL SUPPLIES ASSOCIATION

๑๐๖ ถนนฉิมพลี แขวงฉิมพลี เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ ๑๐๑๓๐ โทรศัพท์/โทรสาร (๐๒)๔๔๘-๗๖๑๖

การสัมมนาออนไลน์ ช่อง 8 วันอังคารที่ 30 พฤศจิกายน 2564 เวลา 14:00 น.

1. ปุ๋ยเคมี ไม่ใช่สารพิษ จริงหรือไม่ อย่างไร

จากการที่มีกระแสต่อต้านการใช้สารเคมี และดูเหมือนว่า ในบรรดาสารเคมีที่ใช้ในวงการเกษตร นั้น ปุ๋ยเคมีได้รับการต่อต้านถึงขนาดมีการเรียกร้องให้เลิกใช้ ทั้งที่จริงแล้ว “สารเคมี” เป็นสิ่งที่ทุกคนต้องสัมผัส หรือพบเจออยู่ทุกวัน ไม่ว่าจะเป็น น้ำ อากาศ หรือสิ่งของต่างๆ รวมทั้งยาฆ่าโรค ซึ่งอาจอยู่ในรูปที่เป็นประโยชน์และไม่เป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้

สำหรับปุ๋ยเคมี ไม่ได้จัดเป็นสารพิษ เพราะปุ๋ยเคมีเป็นแร่ธาตุ ธาตุอาหารพืชที่อยู่ในดิน น้ำ และอากาศ ที่อยู่ในรูปของ แร่ ถ่านหิน และปิโตรเลียม นำมาผ่านกระบวนการ กลั่น สกัด ให้เกิดความเข้มข้นเพียงพอ และพืชสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ทันที

ปุ๋ยเคมี ประกอบด้วยธาตุอาหารหลักที่มีความจำเป็นต่อพืช ประกอบด้วย ปุ๋ยไนโตรเจน (Nitrogen) การผลิตปุ๋ยไนโตรเจนจะมีสารตั้งต้นคือ สารแอมโมเนียซึ่งมีไนโตรเจนเป็นส่วนประกอบทำปฏิกิริยากับไฮโดรเจนซึ่งส่วนใหญ่ได้จากก๊าซธรรมชาติในกระบวนการปิโตรเคมี หรือกระบวนการผลิตถ่านหิน สารแอมโมเนียนั้นใช้ในการผลิตปุ๋ยไนโตรเจนต่าง ๆ ได้แก่ ยูเรีย (46-0-0) และแอมโมเนียมซัลเฟต (21-0-0) ปุ๋ยตัวถัดไป **ปุ๋ยฟอสฟอรัส (Phosphorus)** ซึ่งทำมาจากหินชนิดหนึ่งเรียกว่า หินฟอสเฟต วิธีการผลิตปุ๋ยฟอสฟอรัสที่นิยมกัน คือ การนำหินฟอสเฟตมาบดละเอียดและมาทำปฏิกิริยากำมะถัน และแอมโมเนีย เพื่อให้กลายเป็นแม่ปุ๋ย DAP (Diammonium Phosphate) สูตร 18-46-0 แม่ปุ๋ย MAP (Monoammonium Phosphate) สูตร 11-52-0 หรือใช้กระบวนการผลิตเดียวกันนี้ผลิตเป็นปุ๋ย N-P-K สูตรต่าง ๆ

ปุ๋ยโพแทสเซียม (Potassium) เป็นแร่ หรือเกลือชนิดหนึ่ง ที่ขุดจากดินได้โดยตรง ที่เรียกกันว่า แร่โพแทส ประเทศไทยมีแหล่งแร่โพแทสขนาดใหญ่ที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เช่น จังหวัดชัยภูมิและจังหวัดอุดรธานี หากโครงการพัฒนาเหมืองดังกล่าวสามารถดำเนินการได้ก็จะได้แม่ปุ๋ยโพแทสเซียมใช้ในประเทศ ทดแทนการนำเข้าปีละประมาณ 500,000-700,000 ตันต่อปี อีกทั้งยังสามารถส่งออกไปยังต่างประเทศได้ประมาณ 300,000 ตันต่อปี หรือสร้างรายได้กว่า 180 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (612 USD/tons)

ปุ๋ยเคมีเป็น “ธาตุอาหารพืช” ไม่ใช่สารพิษ

2. เกษตรกรจะมีวิธีการใช้ปุ๋ยเคมีให้ปลอดภัยอย่างไร

การใช้ปุ๋ยเคมีให้มีประสิทธิภาพก็ควรใส่ปุ๋ยให้ถูกชนิด ถูกสูตร ถูกอัตรา ถูกเวลาและถูกวิธี และต้องมีหน่วยงานที่มีความรู้ให้คำแนะนำอย่างถูกต้องแก่เกษตรกร การวิเคราะห์ดิน-พืช ซึ่งเป็นมาตรการที่จะต้องนำมาใช้อย่างจริงจัง รวมทั้งการกำหนดมาตรฐานการเพาะปลูกพืช เช่น GAP การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี และเหมาะสมสำหรับพืช (Good Agricultural Practice) เป็นสิ่งที่ได้รับความนิยมอยู่ในปัจจุบันและเป็นที่ยอมรับในระดับสากล

ปัญหาที่เกิดจากการทำการเกษตรที่ขาดทักษะ ขาดความรู้ความเข้าใจทางวิชาการอย่างถูกต้อง ล้วนแล้วแต่เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นกับภาคเกษตรกรรมของประเทศไทย ส่งผลให้สินค้าเกษตรที่ส่งออกไปยังต่างประเทศ จำนวนไม่น้อยมีระดับราคาต่ำ ไม่ได้มาตรฐาน ไม่สามารถเพิ่มมูลค่าของสินค้าเกษตรได้

ในปัจจุบันแนวทางการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับพืช หรือเกษตรปลอดภัย GAP (Good Agricultural Practice) จึงเป็นหลักปฏิบัติทำการเกษตรที่จะสามารถเพิ่มมูลค่าของสินค้าเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกร และสามารถส่งออกสินค้าเกษตรไปยังต่างประเทศภายใต้สินค้าเกษตรปลอดภัย

ดังนั้น ภาครัฐและเอกชนจึงต้องร่วมกันส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจการทำการเกษตรปลอดภัย เพื่อช่วยแก้ปัญหาให้เกษตรกรสามารถผลิตพืชผลทางการเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะส่งผลให้เกษตรกรมีฐานะความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น อันเป็นการยกระดับความเป็นอยู่ของเกษตรกรให้ดีขึ้นควบคู่ไปกับการนำประเทศไปสู่ความสำเร็จทางการเกษตรในอนาคต

3. ที่ผ่านมามีความพยายามต่อต้านการใช้ปุ๋ยเคมี เพราะอ้างว่า มีอันตราย นั้นแสดงว่า เกษตรกรที่ได้รับอันตรายใช้ไม่ถูกวิธี ป้องกันไม่ได้มาตรฐาน เหมือนเมืองนอกหรือไม่ อย่างไร

มีการกล่าวโทษปุ๋ยเคมีหลายประการ ที่เห็นบ่อยครั้ง เช่น ปุ๋ยเคมีทำให้ดินแน่นและแข็ง แต่ข้อเท็จจริงจากผลงานวิจัย ปุ๋ยเคมีทำให้ดินโปร่งขึ้นและแข็งน้อยลงหากเทียบกับดิน ที่ไม่มีการใช้ปุ๋ยอะไรเลย คำกล่าวที่ร้ายแรงอีกประการหนึ่งคือ ปุ๋ยเคมีทำให้เกษตรกรขาดทุนเป็นหนี้เพิ่มมากขึ้น ประเด็นนี้ขอเรียนชี้แจงว่าเกิดจากการใช้ปุ๋ยที่ไม่ถูกต้องของเกษตรกรหรือเป็นเพราะสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเจริญเติบโตของพืชไม่เหมาะสม ปุ๋ยเคมีเป็นเพียงตัวเพิ่มเติมธาตุอาหารให้แก่ดิน ซึ่งดินแต่ละแห่งก็มีธาตุอาหารมากน้อยต่างกัน และพืชแต่ละชนิดต้องการธาตุอาหารแต่ละธาตุใน

ปริมาณที่แตกต่างกันด้วย ดังนั้น ถ้าเลือกใช้ปุ๋ยเคมีไม่ถูกต้องกับสมบัติของดินแต่ละแห่งและพืชแต่ละชนิด ปุ๋ยเคมีก็จะไม่ช่วยให้ได้ผลผลิตเพิ่มขึ้นตามที่ต้องการ

ปุ๋ยเคมีเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยเพิ่มเติมธาตุอาหารให้แก่ดินที่ใช้เพาะปลูกพืช ประเทศที่ก้าวหน้าทางเกษตรกรรมได้มีการใช้ปุ๋ยเคมีเพื่อเพิ่มเติมธาตุอาหารให้แก่ดิน ทำให้ได้ผลผลิตสูง สำหรับบางประเทศที่พื้นดินเป็นทะเลทราย ก็ได้ปุ๋ยเคมีเป็นแหล่งธาตุอาหารพืชที่ปลูกบนทราย จนได้ผลผลิตที่ไม่น้อยไปกว่าประเทศที่มีดินที่อุดมสมบูรณ์

ในหลายปีที่ผ่านมาประเทศไทยพยายามที่จะพัฒนาตลาดสินค้าเกษตรให้เจริญเติบโตมากยิ่งขึ้น ภาครัฐบาลมีนโยบายที่จะผลักดันอุตสาหกรรมอาหารไทยให้เป็นที่ยอมรับในระดับโลก โดยตั้งเป้าสู่การเป็นครัวของโลก และเป็นผู้ผลิตอาหารปลอดภัยให้เป็นที่ยอมรับต่อประเทศต่าง ๆ แต่สิ่งที่จะรองรับนโยบายดังกล่าว คือ ผลผลิตทางการเกษตร ที่มีทั้งปริมาณและคุณภาพตรงตามความต้องการของตลาด ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่ต้องใช้ปัจจัยการผลิตทางการเกษตรเพื่อปรับแต่งพืชผลตามที่ต้องการ เช่น เร่งการเจริญเติบโตของใบและต้น เร่งการออกดอกออกผล เพิ่มขนาดและคุณภาพผลผลิต ซึ่งส่วนนี้ “ปุ๋ยเคมี” ถือว่าเป็นปัจจัยการผลิตหนึ่งที่สำคัญและเหมาะสมมากที่สุด